

ABONAMENTUL.

Un an 120 cor. (60 lei)
 1/2 an 60 „ (30 lei)
 1/4 an 30 „ (15 lei)
 O lună 10 „ (5 lei)
 În nr. 50 fl. (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
 odată C. 1:50 a doua
 și a treia oară C. 1:20

Manuscrise sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII“ Blaj.

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

Ne dăm

bine seama, că alegerile de față vor fi și o decepție oarecare pentru mulțimea mare, care le-așteaptă.

Vor lipsi pe deantregul formalitățile obicinuite la alegerile ungurești. Pe casele alegătorilor nu vor flutura steaguri cu inscripții atât de binecunoscute „trăiască scumpul nostru candidat“, crișmarul nu va sta lângă butoiul cu rachiu, așteptând semnul, ca să lovească în cep, corteșii nu vor umbla din casă în casă cu pachetul de hârtii de câte o sută, ca să-i cumpere Românului votul.

Nici chiar treascurile nu vor bubui, dând de veste, că iubitul candidat se apropie cu o infinită suită, toți în trăsură cu patru cai și automobile.

Nu va mai asculta Românul vorbiri înflăcărâte, cu gesturi nervoase, spuse în limbă necunoscută și talmăcite ici-colo într-o detestabilă românească, care concludă: „Votați Români pe Măria-Sa, căci Măria-Sa vă va face dreptate“.

Nu, aceste nu vor mai fi. Nu e permis să mai fie. E în interesul mare al neamului, ca ele să dispară.

Ai noștri candidați, nu pot, și nu-i lăsăm să se prezinte în haina veche, diabolică a corupției și înșelăciunii.

Nu vom tolera pe nici căiri focul bengalic, care să seducă, rachiul ca să îmbete și banul, ca să corupă.

A fost poporul dat la străluciri, cari să-l orbească, e timpul suprem, ca să se desvețe.

Ai noștri candidați au să fie apostoli, cari vin în numele adevărului și al binelui obștesc. Nu au nevoce de scilipirile alegerilor ungurești, căci adevărul pe care îl propagă este însuși cea mai mare strălucire și limba în care îl spune, e cea mai desăvârșită poadoabă.

A sosit vremea, ca să inaugurăm un nou curs de idei în legătură cu cele dintâi alegeri românești pe teritoriul Ardealului. Candidații noștri nu sunt boeri, sunt simpli apostoli. Nu au nici bani, nici trăsură, nici automobile, dar au dragoste multă pentru cauza poporului și pentru consolidarea statului.

Poporul trebuie să înțeleagă, mai ales poporul, care a avut de atâtea ori ocazie să stea în fața tribunei, depe cari domnii streini de legea noastră vorbeau în atile strălucite, că azi vorbește depe aceeași tribună un modest om, un avocat ori preot, ori profesor, care nu are altceva decât sufletul, pe care și-l închină cauzei mare a neamului său.

Să inaugurăm un curs de o nouă educație politică atât pentru alegători cât și pentru cei ce le solicită votul. Din încrederea reciprocă, din tăria convingerii avem să clădim, prin o înțelegere comună și dragoste nefățărită, noul stat al neamului românesc de pretotindenea.

Ceice altfel fac, nu sunt din tabăra noastră și vrem să-i cunoaștem.

Dr. Oct. Prie.

Capturarea unui biplan german în Basarabia.

Vineri 19 crt. s'a făcut o senzațională descoperire asupra amestecului german în bolșevismul rusesc, grație unei simple întâmplări.

Pe teritoriul com. Crești-nești din jud. Hotin a aterisat în aceea zi, din cauza unui accident de motor, un biplan cu 5 motoare, 5 helice și având o lungime de 60 m.

Autoritățile militare din comună surprinse de mărimea biplanului și de împrejurările ciudatei sale aterizări, au făcut imediat cercetări și au descoperit lucruri senzaționale.

Patru din pasagerii biplanului erau ofițeri germani, cari duceau pe calea aeriană o sumă de 300 mil. ruble, precum și o întreagă instalație pentru imprimatul rublelor.

Intregul transport era trimis de germani bolșevicilor ruși.

Descoperirea aceasta este extrem de importantă întrucât constituie prima dovadă indiscutabilă despre amestecul germanilor în bolșevismul rusesc.

*

Incidentul dela Fiume provocat de D'annuzio preocupă tot mai mult cercările politice din țările Antantei. Știrile ce sosesc sunt nelămurite. Unele afirmă, că incidentul ar fi pe sfârșite, rămânând, ca atacarea să se aranjeze direct între Italia și Jugoslavia. După alte știri, aliații au început asediul orașului, amenințându-l flota cu bombardare.

Și iarăș după altele chestia ar fi fost rezolvată, fără de urmări grave, de generalul Badoglio, care a feșit să induplece trupele italiene de ocupație să părăsească orașul după ce nu aduc nici un serviciu Patriei.

Pentru eroii dela Tisa.

În 20 crt. s'a ținut, din inițiativa Dnei Dr. Jana Ștefănescu, în biserica gr. cat. din Debrețin un părăstas pentru eroii noștri căzuți în luptele dela Tisa. După serviciul divin au ieșit damele române și corpul ofițeresc în frunte cu dl general de Divizie Hanzu la cimiter și au încununat mormintele eroilor noștri.

O statistică exactă asupra pierderilor din războiu.

Ziarul »Excelsior« publică o statistică exactă asupra pierderilor din războiu a puterilor aliate. Statistica arată, cât de mare a fost populația statului respectiv în anul 1914, dintre aceștia câți au fost mobilizați și câți au perit.

Franța: locuitori: 39.000.000, dintre aceștia mobilizați 8.000.000, luptători 3.101.773, pierderi în morți 1.385.000, ceea ce face în proporție cu populația 3:55% și 17:3% în proporție cu cei mobilizați. **Anglia și Irlanda:** locuitori: 45.000.000, mobilizați 5.700.000, luptători 3.168.000 pierderi: 835.000. **Statele Unite:** locuitori: 102.017.312, mobilizați: 3.800.000, luptători: 1.943.500, pierderi: 569.000. **România:** locuitori: 7.500.000, mobilizați: 1.000.000, luptători 480.000, despre pierderi încă nu sunt date oficiale. **Serbia:** locuitori: 4.700.009, mobilizați: 707.313, despre pierderi nici de aici nu s'au dat încă date oficiale.

Pierderile României și ale Serbiei, adaugem noi, sunt în proporție abunăseamă mult mai mari decât ale aliaților.

O nouă gazetă poporală?

Cetlm în Nrul 169 din 18 Sept. al „Patriei“ din Cluj următoarele:

„Primim la redacție o scrisoare deschisă către dl Oct. Goga, șeful rezortului de propagandă, iscălită de dl Dr. Sîmion Turcu, în care dsa cere să se înființeze un ziar pentru popor, a cărui necesitate e azi adânc simțită.

Noi am relevat de mult această necesitate, și, după cât știm informați, dl Goga va și face să apară în scurtă vreme un astfel de ziar,

O descoperire nouă aceasta. Întrebăm pe dl Simion Turcu și pe Onorata Redacție a „Patriei”, că pentru ce este așa de adânc simțită necesitatea unui ziar pentru popor? Nu avem oare noi destule gazete bune pentru popor? Să ni-se spună, cari sunt defectele acestor gazete, și noi credem că se vor putea face îndreptările de lipsă.

Părerea noastră este, să nu mai înmulțim foile populare, ci să le susținem pe cari le avem. Să le dăm tot sprijinul și concursul nostru atât material cât și moral, să le răspândim în popor, și să fie siguri atât dl Dr. cât și dl Redactor, că prin aceasta mai mult vor ajuta neamului, decât prin înființarea unei gazete noi. Când gazetele existente ar fi slabe, când ar fi venale și imorale, când acelea ar răspândi și nu ar combate bolșevismul, ne-am alătura și noi la părerea Dlor, știindu-le însă foarte cinstite, și în mâni bune, la ce să mai înmulțim numărul foilor populare.

Ori înțeleg Dlor. sub ziar un cotidian? Să ne dea voie a declara, că de acela deocamdată nu avem lipsă.

Grosul poporului dela sate abia are vreme și putință să citească gazetele populare existente, iară acei puțini mai înaintați și mai luminați citesc și acuma „Patria”, „Renașterea” și celelalte ziare. Iar' dacă le cetesc, nu le cetesc pentru articolii de fond și nici pentru entrefilee și cu atât mai puțin pentru articolii și articolații mai mult ori mai puțin științifici, ci pentru noutăți, și numai pentru noutăți, pe cari le înțeleg puținii curioși și redactate cum sunt astăzi.

Și menirea gazetelor populare, după a noastră umilă părere, e tocmai aceea, ca să fie un foliu de pregătire pentru înțelegerea cotidianelor.

Convingerea noastră așadară este, să rămânem pe lângă gazetele populare existente, să le sprijinim și îmbunătățim și mai cu seamă să le răspândim cât mai mult. Nu în 10—20 de mii, ci în sute de mii de exemplare ar trebui să se tipărească foile populare existente. Numai când va ajunge poporul nostru la o astfel de cultură ne putem gândi eventual și la o lectură cotidiană.

Și când o spunem aceasta nu vorbește „Cicero pro domo sua”, deoarece „Unirea Poporului” între împrejurările date este destul de răspândită și de

apreciată chiar de însuși dl Octavian Goga, șeful resortului de propagandă și de alți mulți bărbați de seamă și pricepuți. Putem arăta sute de dovezi.

O alocuție a lui Hindenburg.

Se vestește din Zürich, că Feldmareșalul Hindenburg a ținut următoarea alocuție către tinerimea din Hannover, care a prăznuit înaintea locuinței sale aducerea aminte de victoria dela Tannenburg: *„Nu-i permis să ne pierdem curajul și să devenim parii societății și eloșii dușmanilor noștri.*

Trebuie să devenim iarăși, ceea ce am fost, când s'a pus temelie noii împărății la Versailles, când am avut fericirea să jubilez și eu pe Kaizerul: trebuie să susținem spiritul, care domnia în cursul acestei zile mari. Cuvintele D.-Voastre îmi dau asigurarea, că acele zile fericite iarăși se vor întoarce deși nu-mi va fi dat să le văd.

O Germanie plină de mărire — iată ceea ce ași dori să văd de sus după ce nu voi mai fi. Trăiască îndelungat, patria noastră germană, liberată de molicione, de înjosire și de nevredeție.

A vorbit cum trebuia să vorbească un Hindenburg.

Informațiuni.

— **Criza de guvern** continuă, dar după informațiile mai proaspete, se sperează că cel mult în 2 zile va lua sfârșit. Mai nou au fost primiți în audiență Dnii Corneliu Maholescu Râmnicean, fostul președinte al Curții de casație și Const. Dicescu fost ministru.

— **Teatru:** Reprezentația teatrală a Soților Bârsanu, anunțată într'un număr anterior, se va țineă mâne Miercuri în 24 Sept. în Sala de gimnastică. Biletele se vând la Redacția „Unirii”.

— **Evacuarea Budapestei.** Circulă cu persistență șvonul, că trupele române vor începe să evacueze Budapesta.

Românii ar fi comandat 50 trenuri pentru transportarea trupelor. Ofițerii aliați și maghiari cred totuși că în ultimul moment românii se vor răzgândi.

Există într'adevăr temerea că imediat ce vor pleca trupele române se vor produce turburări la Budapesta. Poliția din acel oraș este încă desarmată, pe când muncitorimea a ascuns și adunat arme ori pe unde au putut s'o facă. Aceștia s'ar putea răscula contra actualului regim.

— **O misiune comercială** engleză a fost trimisă în România ca să studieze posibilitatea întinderii legăturilor comerciale dintre Anglia și România.

(Reuter).

— **D. Clerk, trimisul extraordinar** al Conferinței va pleca azi la Paris.

Cei cari l'au văzut după întoarcerea dela Sinaia spuneau, că se arăta mulțumit de rezultatul misiunii ce a avut-o.

— **Bancnotele românești**, numai în cazul acela nu sunt bune, dacă lipsește ceva din câmpul celor 4 cercuri albe: 2 deasupra unde sunt tipărite în apă monograma B. N. R. și de desupt capul împăratului Traian și Decebal. Lipsa părților albe din colțuri ori de pe margini nu alterează valoarea lor.

Feldmareșalul Mackensen, însoțit de doi generali, șapte ofițeri și de 38 de oameni, a sosit la Belgrad. El a fost internat, prin grija autorităților franceze, într'o vilă, situată în afară de oraș.

Necrolog.

† **Dr. Victor Raicu**, avocat, locotenent în Corpul voluntarilor ardeleni, după o boală îndelungată și grea a încetat din viață în Sibiu, în etate de 38 ani. A fost înmormântat Luni în 15 Sept. în cimitierul central.

Anunț.

Aducem la cunoștința proprietarilor de vin, că la Uzinele statului din Zlatna să găsească **rude de sulf** (Einschlag) pentru rafinarea butoaielor de vin cu 30 cor. chilogramul.

Vanzătorilor și agenților li-se acordă o proviziune de 10%.

Oficiul suprem de mine a statului.

(92) 1—3.

„Ardeleana” institut de credit și economii societate pe acții în Orăștie.

Direcțiunea băncii „Ardeleana” în Orăștie, județul Hunedoara, vinde următoarele obiecte:

Un castel cu etaj, stătător din 20 camere în mijlocul unei grădini de cca 14 jugăre plantat cu pomi. Prin grădina Castelului curge canalul unei mori, din care se poate uda toată grădina, care se poate transforma și pentru legumărit. Castelul e așezat în fața soarelui și ușor

Numărul cenzurat de: AUGUSTIN POPA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.

se poate întocmi chiar și pentru Sanatoriu.

O moară cu patru petri, care are apă destulă, că poate umbra ziua și noaptea, iarna și vara, iar în legătură cu ea ușor se poate instala o scărmanătoare de lână sau alt stabiliment. Toate comunele din ținut gravează la moara aceasta, care e singură în comună.

O vie de 18 jugăre din cari 14 sunt plantate cu soiuri nobile, e așezată în fața soarelui.

Toate aceste trei obiecte sunt situate una lângă alta în comuna Geoagiu, județul Hunedoara, pe valea Murășului, 3 kilometri distanță dela Băile termale din Geoagiu, 3 kilometri dela gara Romosului și 9 kilometri dela Orăștie. Clima e foarte domoală, fără vânt și praf. Comuna e centru de plasă, unde se împreună patru drumuri din patru părți ale județului.

Reflecții să se adreseze la Direcțiunea institutului „Ardeleana”.

Orăștie, 16 Septembrie 1919.
(91) 1—1 Direcțiunea.

Institutul Societății Ortodoxe.

Institutul de fete al Societății „Ortodoxe Naționale a Femeilor Române” din Iași — unul din cele mai renumite din Tară, cuprinzând: cursul primar, cursul liceal, după programa statului; cursul umanitar, cu programă specială, pentru elevele care nu trec examen de stat — face cunoscut că redeschide cursurile viitorului an școlar, în ziua de 20 Sept. a. c.

Institutul e pus sub supravegherea unui comitet, compus din următoarele persoane:

Președinte de onoare: I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și Președintă activă Principesa Olga M. Sturza.

Membre: dnele Maria Climescu, Maria Crupenschi, Aneta Cosmovici, Sanda Filitti, Cecilia Liciu, Maria Livescu, Elena Leca, Melegghi, Alexandrina Nicolau, Alexandrina Praja, Aspazia Rășcanu, Ana Racoviță, Sofia Sculy, Eliza Valeanu.

Membri: dnii inginer Botez, profesor A. C. Cuza, Constantin Climescu, Neculai Crupenschi, Constantin Marinescu, Părintele I. Țincoca și profesor I. Ursu.

Rezultatele deplin mulțumitoare ale fiecărui sfârșit de an recomandă dela sine buna îngrijire, educațiunea aleasă și instrucțiunea solidă, ce dobândește elevele în acest institut.

(94) 1—2 Direcțiunea.